

Titulli i projektit

Qendra profesionale “Mjeshtria Dibrane”.

Tipi i projektit

Zhvillim ekonomik

Vendndodhja e projektit

Peshkopi, përfitues janë të gjitha NJQV-të e zonës funksionale

Buxheti i paravlerësuar

1,400,000 Euro

Përshkrimi dhe analiza e problemit/eve

Problematika: Akses i ulët në tregun e punës dhe forcë punëtore e pakualifikuar në Zonën Funksionale Dibër. Zona funksionale e Dibrës është nga zonat më të varfëra dhe me numrin më të lartë të papunësisë në Shqipëri. Shumica e popullsisë, kryesisht në zonën rurale, trajtohet me ndihmë ekonomike. Popullsia e aftë për punë është 53% e popullsisë së përgjithshme në zonë. Në zonën e Dibrës struktura e punësimit bazohet në sektorin e bujqësisë, që së bashku me sektorin privat janë sektorët kryesorë që mbajnë peshën e punësimit në vitet e fundit. Të dhënat tregojnë se numrin më të lartë të të punësuarve e kemi në sektorin bujqësor (56%) dhe sektorin privat jo-bujqësor (45%), ndërsa punësimi në sektorin shtetëror ka rënë me 24% në periudhën 2002-2012. Pjesa më e madhe e punësimit është e përqëndruar në zonën e Peshkopisë, ku janë tregtia, shërbimet, ndërtimi, por edhe në zonën e Maqellarës dhe të Tominit, ku janë përqëndruar një sërë shërbimesh dhe disa investime në agro-përpunim. Ndërkohë që diversifikimi dhe rritja ekonomike tentojnë të krijojnë mundësi të reja punësimi, forcës së punës në Dibër i mungojnë aftësitë dhe njohuritë e nevojshme që të jetë në gjendje të përfitojë nga avantazhet e këtyre mundësive. Sfida më domethënëse mbetet ndërmarrja e një roli ndërmjetësues efektiv ndërmjet tregut të punës dhe forcës së punës. Në këtë çështje shkolla profesionale mund të luajë një rol kyç. Aktualisht është një shkollë e mesme profesionale që aftëson nxënësit në disa degë kryesore, si mekanike, elektrike, tekstile, pedagogjike, ekonomike, etj.. Megjithatë janë rreth 417 nxënës që ndjekin shkollën e mesme profesionale, kërkesat për degë të tjera që t'i përgjigjen tregut të punës, janë të shumta. Më emergjentet janë ato që lidhen me bujqësinë, turizmin malor, ndërtimin, kulinarinë, etj.. Kërkesa të shumta ka dhe për qendra të formimit profesional me kurse të shkurta dhe të gjata që të risin aftësitë në profesione të lira. Në zonën e Dibrës e përfundojnë shkollën 9-vjeçare rreth 1200 nxënës dhe ndjekin shkollën e mesme vetëm 1000 nxënës. Pra nevoja për kurse të formimit profesional është shumë e lartë, pasi të paktën 17% e të rinjve nuk ndjekin asnjë shkollë.

Qëllimi/et specifik të projektit

Objektivi i përgjithshëm i projektit është: “Të kontribuojë në zhvillimin ekonomik dhe social të Zonës Funksionale Dibër, duke mundësuar punësim për popullatën nëpërmjet trajnimeve profesionale.

Objektivi specifik është: Të forcojmë kapacitetet institucionale për trajnime dhe arsimim profesional, në mënyrë që të rritet aksesimi në tregun e punës duke përdorur mjete dhe qasje inovative.

Rezultatet e pritshme dhe treguesit

Banorët e zonës së Dibrës shquhen për karakterin e tyre punëtor dhe zotësi profesionale në administrim, ndërtimtar, bujqësi, etj.. Në sistemin arsimor dibran kanë qenë disa shkolla profesionale, si shkolla bujqësore, shkolla artistike, shkolla e ndërtimit dhe disa qendra të formimit profesional. Rreth 30% e popullsisë së zonës funksionale do të përfitojnë nga aftësimi në shkollën profesionale. Rezultatet e pritshme janë:

1. Hapja dhe funksionimi i një shkolle profesionale të quajtur "Mjeshtria Dibrane" me kapacitetet prej 300 nxënësish;
2. Forcimi institucional dhe i kapaciteteve manaxheriale të shkollës profesionale "Mjeshtria Dibrane";
3. Ofrimi i shërbimeve me cilësi në një mjedis mësimdhënieje bazuar në nevojat e tregut për rreth 300 persona në çdo vit;
4. Sigurimi i qasjeve inovative për të aksesuar tregun e punës;
5. Rritja e vizibilitetit dhe shpërndarja e eksperiencës si një efekt shumëfishues, duke tërhequr edhe nxënës nga zonat e tjera funksionale (rreth 100 nxënës në vit).

Aktivitetet e projektit

Projekti planifikohet të zgjasë rreth 24 muaj, deri sa të përfundojë ngritja përfundimtare dhe pas 2 vitesh shkolla do të ketë aftësinë të vazhdojë me ofrimin e shërbimeve sipas misionit për të cilin do të krijohet. Aktivitetet kryesore listohen si më poshtë: - Verësim nevojash për organizimin dhe funksionimin e shkollës profesionale "Mjeshtria Dibrane"; Përgatitja e materialeve ligjore, manualeve të funksionimit, rregullave të brendshme (punësim, financiare, menaxhimi operacional, kurrikulat, kurset, etj.); - Zhvillimi i kapaciteteve për personelin dhe mësuesit e shkollës profesionale për menaxhim organizativ, menaxhim kurrikulash (nëpërmjet trajnimit, këshillimit dhe asistencës); Përgatitja e një plani strategjik, përfshirë dhe një plan marketingu, për shkollën profesionale "Mjeshtria Dibrane"; Përgatitja e kurrikulave sipas nevojave të identifikuara; Sigurimi i trajnimeve / aftësimit të instruktorëve / mësuesve që do të punësohen në qendrën profesionale; Sigurimi i mjedisit për të mësuar, blerja e infrastrukturës / pajisjeve / makinerive për kurset e veçanta; Krijimi i minimalisht 10 laboratorëve për mësimdhënien, duke punuar për secilin nga kurset; Organizimi i panairëve / ekspozitave të punës.

Maturimi i projektit

Projekt-idea është diskutuar gjatë në takimet e forumeve. Nevoja për specializim në profesione të tilla si kuzhinier, ndërtim, mekanik, bujqësi dhe blegtori është përpunuar qartë. NJV mund të përdorë një nga godinat që ka në pronësi për ta kthyer në një shkollë profesionale. Përvojat e shkollave të tjera profesionale mund të përdoren si shembuj për ndërtimin e strukturës funksionale. NJV në bashkëpunim me Drejtorinë Arsimore, duhet të përcaktojë godinën që do të shërbejë për këtë qëllim. Një aktivitet i rëndësishëm është vlerësimi i kujdesshëm i nevojave për kualifikim dhe nevojave të tregut për forcë pune.

Në bazë të këtyre nevojave duhet të përcaktohen kurset që do të organizohen dhe duhet të krijohen laboratorët e punës për secilin lloj të profesionit për të cilin do përgatiten kurrikulat e nevojshme dhe do të përzgjidhen instruktorët / mjeshtrit.

Burimet e financimit dhe partnerët në zbatim

Ky projekt mund të financohet nga Ministria e Punës dhe Çështjeve Sociale, si dhe donatorë të tjerë, si IADSA, BE. Të gjithë këta aktorë kanë fokus dhe interes të veçantë në edukimin dhe kualifikimin e brezit të ri dhe më gjerë, si dhe sigurimin e kualifikuar të forcës së punës që çon në zhvillim ekonomik.

Projekti do të zbatohet nga NJV e zonës funksionale në bashkëpunim me Drejtorinë Arsimore dhe ministritë përkatëse.

Kostot e projektit

Ngritja e infrastrukturës (rikonstruktion) – 200,000 Euro
Ngritja e laboratorëve të punës- 10 laboratorë x 100,000 Euro = 1,000,000 Euro
Rritja e kapaciteteve për punonjësit – 100,000 Euro
Promovim (strategjia, plan marketing, studime fizibiliteti, panairë pune) – 100,000 Euro
TOTAL: 1,400,000 Euro